

LINTURETKELLE

Napapiirin retkeilyalueen maastossa on monia hyviä lintujen tarkkailupaikkoja. Jokivarressa, Könkänsaarissa ja Kivalonaavalla voi tavata peräpohjalaisessa suo- ja metsäluonnossa viihtyviä lajeja. Vianaavan ja Vaattunkivaaran torneilta on helppoa tarkkailla mm. muuttomatkoilla alueella poikkeavia lintuja.

Linturetkikohteita

1. Vaattunkikönkään saaret

Könkänsaarten linnusto on runsas ja monipuolinen. Vaihteleva puusto järeine lahopuineen tarjoaa linnuille runsaasti pesimäpaikkoja. Niinpä lajimäärä ja pesivien lintuparien tiheys nousevat korkeiksi, kuten voit alkukesän lauluaikaan huomata!

Monien ns. jokapaikanlajien, kuten pajulinnun, peipon, järripeipon, harmaasiepon ja kirjosisiepon lisäksi Könkänsaarissa on runsaasti kolopesijöitä: tikkoja ja tiaisia. Hieman erikoisemmista lajeista voi tavata vaikkapa kanahaukan saalistuslennollaan tai eteläistä lajistoa edustavan tiltaltin.

2. Suopolku

Suopolku on oiva kohde kevätkesän luontoretelle heti kun tulva on laskenut. Kevättulvan aikana (yleensä toukokuun puolenvälin tienoilla) vesi nimittäin nousee pitkoksille Säynäjäojan varressa, eikä reittiä pääse silloin kiertämään läpi.

Suopolulla maisemat vaihtuvat kangasmetsistä vähitellen puustoisiksi rämeiksi; linnustossa on aluksi vielä paljon metsälajeja mutta liro, pikkukuovi ja muutamat muut lajit tuovat jo soiden tunnelmaa. Lopulta aukeaa laaja puuton Vianaavan neva, jossa on myös lintutorni. Tornin maisemissa voi havaita vaikkapa: kurjen, metsähanhen, jänkäkurpan tai sinisuohaukan.

Taukoa voi viettää Säynäjäojan laavulla suojaisessa metsäsaarekkeessa, jossa voi havaita vaikkapa palokärjen tai pohjansirkun. Säynäjäojan suvantoisella osuudella näkee vesi- ja rantalintuja etenkin kevätkesällä.

3. Pikkurompan polku

Reitin linnusto painottuu metsälajistoon. Kulkijaa voi säpsähdyttää vaikkapa itse ukkometson siivenläiskesen noustessa lentoon reitin varren ikikuusikosta. Hy-

vin edustettuina ovat myös tikat ja muut lahopuustoa tarvitsevat linnut. Reitin alkupäässä on pieni avosuo ja lampi, jossa voi nähdä joutsenia ainakin muuttoaikaan.

4. Vaattunkivaara

Vikakönkäältä Vaattunkivaaran laelle kiemurtelevan luontopolun varrella pääsee tutustumaan alueen metsälinnustoon. Maisemat vaihtuvat jokivarren rehevyydestä mäntyvaltaisiksi kankaiksi vaaraa ylös noustaessa. Samalla linnustokin muuttuu. Vaattunkivaaran lajistoon kuuluu mm. kulorastas, leppälintu sekä leppälinnun pesiin muniva käki. Vaaran päällä on luontotorni josta avautuvat laajat maisemat yli koko Napapiirin retkeilyalueen.

5. Vaattunkilampi ja Niittykulttuuripolku

Kivalonaavan niittykulttuuripolulla voi tutustua myös soiden linnustoon. Opasteissa kerrotaan niittykulttuurin lisäksi hieman myös linnuista ja muista soiden eläimistä. Luontopolku kulkee pääasiassa avoimella nevalle.

Niittykulttuuripolun lähellä sijaitseva Vaattunkilampi on puolestaan ainoa järvimäinen vesistö alueen reitien varrella. Lammella voi nähdä alueen normaalia vesilinnustoa, mm. heinäisorsia ja telkkiä. Muuttoaikaan lammella pysähtyy myös joutsenia. Lammen laajuudesta johtuen lintuja ei yleensä pääse näkemään kovin läheltä. Lammen linnustoa voi tarkkailla helpoimmin Vaattunkilammen laavurannasta sekä paikoin rannassa kulkevan reitin varrelta.

Napapiirin luontokansio

METSIEN JA SOIDEN LINTUJA

peippo
Fringilla coelebs

pajulintu
Phylloscopus trochilus

punkkiipijä
Certhia familiaris

järripeippo
Fringilla montifringilla

suopöllö
Asio flammeus

kanahaukka
Accipiter gentilis

keltavästäräkki
Motacilla flava

metso
Tetrao urogallus

jänkäkurppa
Lymnocyptes minimus

kurki
Grus grus

liro
Tringa glareola

suokukko
Philomachus pugnax

metsähänhi
Anser fabalis

laulujoutsen
Cygnus cygnus

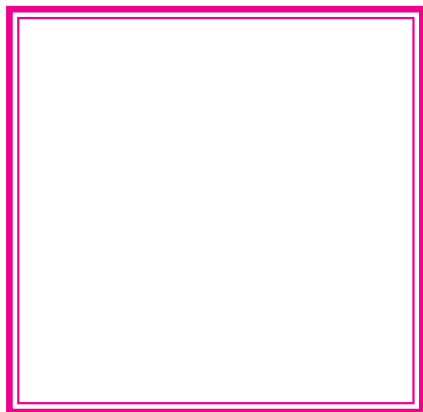

Napapiirin luontokansio

Lintuystäväni

Tunnet varmaan tavan täyttää Ystäväni-kirjoja. Tällä kertaa onkin kyseessä Lintuystäväni-kirjan sivu. Valitse jokin lintulaji, joka olet. Etsi tietoa itsestäsi luontokeskuksen näyttelystä, kirjastosta, tietokoneelta ja asiakasneuvojalta. Piirrä myös kuvasi. Esittele itsesi ryhmälle kertomalla sivulle muodostunut tarina ryhmän muille jäsenille.

Nimeni on _____

Minut tunnistat _____

Viihdyn oikein hyvin _____

Luonteeltani olen _____

Lempiruokaani on _____

Talvet vietan _____

Mielipesäpaikkani on _____

Puuhailen pääasiassa _____

Pahin pelkoni on _____

Suurin toiveeni on _____

Isona haluaisin tulla _____

Lähetän terveisiä _____

nimeni: _____ luokka: _____

Napapiirin luontokansio

Ruskea tai keltainen, mutta ihan tiainen

Tee tehtävä lintulaudan läheisyydessä, käytä apunasi lintukirjoja ja tietokonetta.

i Lintujen tarkkaileminen ja tunnistaminen on mielenkiintoista puuhaa, mutta ei aina ihan helppoa. Juuri kun saat linnun kiikariin lähempää tarkastelua varten, se voikin nousta siivilleen ja lentää pois. Ruokintapaikalta onkin hyvä aloittaa lintujen tunnistaminen. Ikkunan lähelle asetettu lintulauta antaa mahdollisuuden lähempään tarkasteluun. Ruokaileva lintu viivähtää paikoillaan pidempään.

Sijoita lintulauta lähelle ikkunaa, kuitenkin

oksien suojaan, jotta linnut pääsevät tarvittaessa vihollisiaan pakoon. Mitä monipuolisempi lintulaudan ruokalista on, sitä monipuolisempi on myös siellä ruokaileva lajisto. Tarjoa auringonkukansiemeniä, kauraa, talipaloja, omenaa, vähäsuolaista leipää muuina. Muistathan, että pikkulintujen ruoka ei saa olla suolaista eikä pilaantunutta.

Pidä lintulauta ja sen ympäristö siistinä. Muistathan, että ruokintaa on jatkettava läpi talven.

Lintulaudan vieras

Piirrä tähän kuva linnusta, jota tarkkailit.

Lintu on suomeksi nimeltään

ja latinaksi

Havaintokunta ja tarkka paikka

Päivämäärä ja kellonaika

Ilman lämpötila _____ astetta

Tuulen suunta

Lintujen lukumäärä
(koiras/naaras)

Muuta

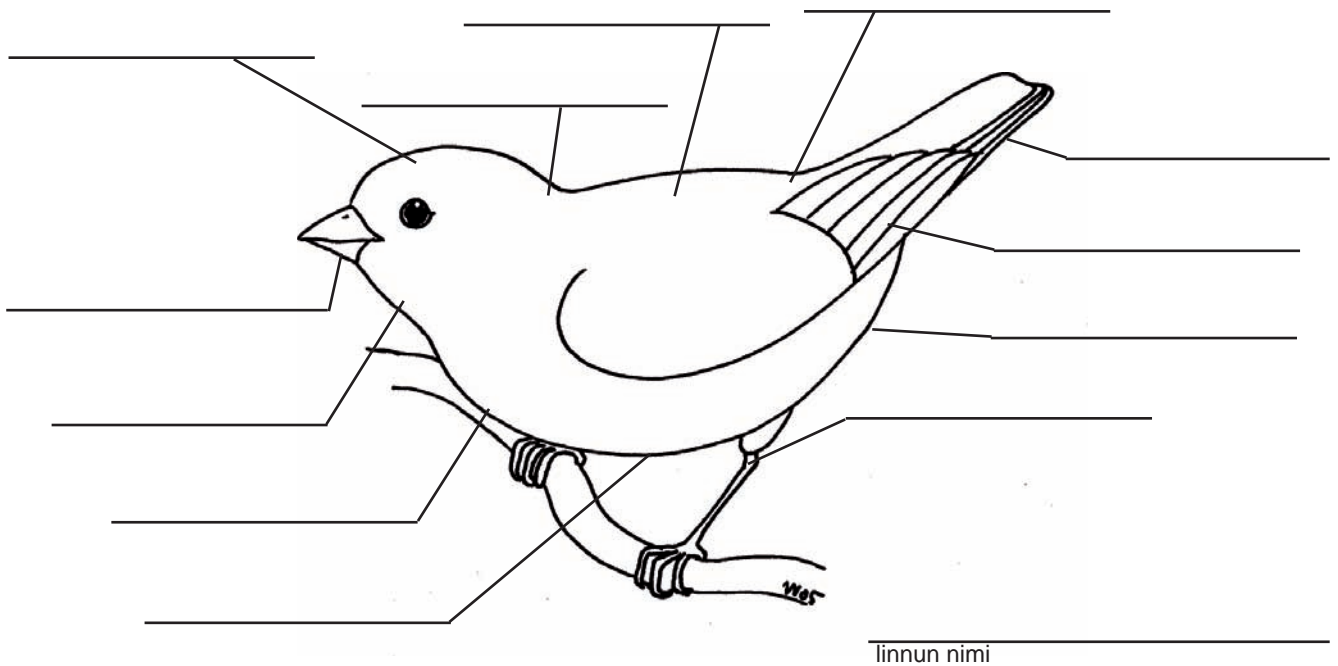
nimeni: _____ luokka: _____

Napapiirin luontokansio

Linnun osat

1. Kirjoita linnun osien nimitykset oikeille paikoille. Käytä apunasi lintukirjoja ja tietokonetta. Valitse jokin peippolintulaji ja väritä sekä nimeä lintu. Esittele lintusi erityistuntomerkit luokkatovereille.

PÄÄLAKI
RINTA
NOKKA
PYRSTÖ
YLÄPERÄ
KURKKU
SELKÄ
JALKA
NISKA
ALAPERÄ
VATSA
SIIPI

2. Millä eri tavoin lintuja voi harrastaa?

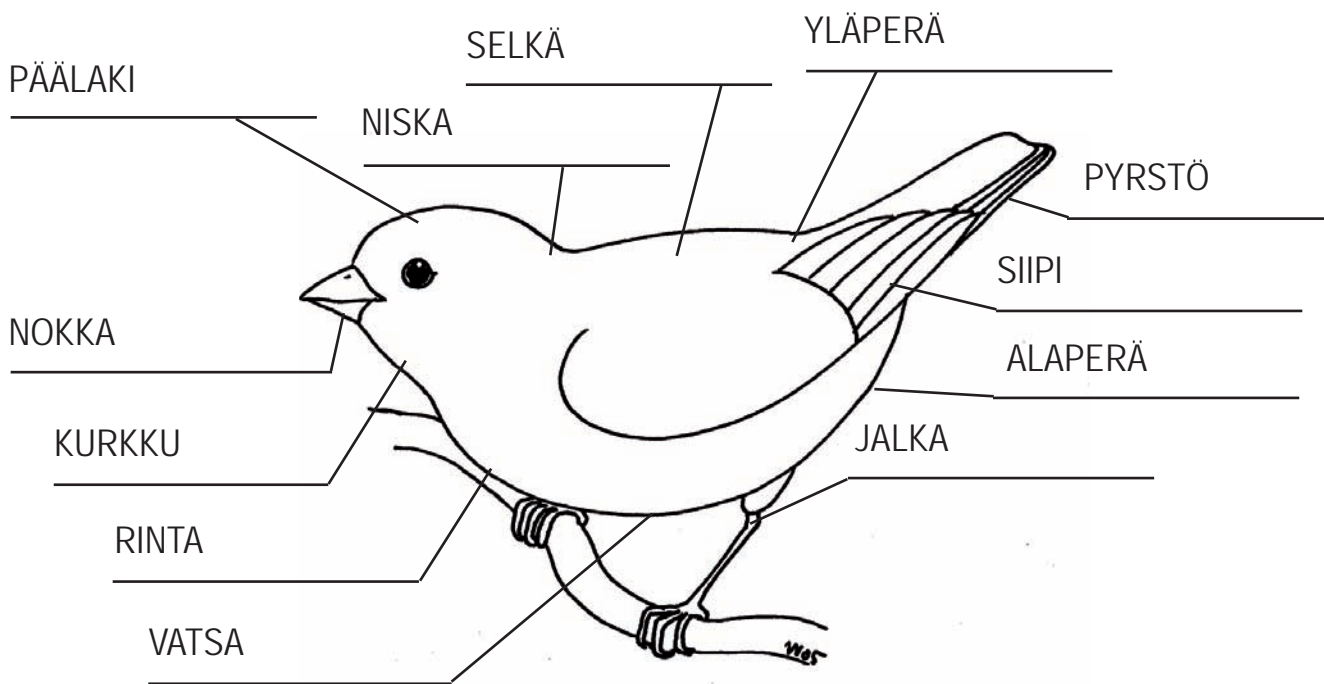
nimeni: _____ luokka: _____

Napapiirin luontokansio

Linnun osat - ratkaisu

1. Kirjoita linnun osien nimitykset oikeille paikoille. Käytä apunasi lintukirjoja ja tietokonetta. Valitse jokin peippolintulaji ja väritä sekä nimeä lintu. Esittele lintusi erityistuntomerkit luokkatovereille.

linnun nimi _____

PÄÄLAKI
RINTA
NOKKA
PYRSTÖ
YLÄPERÄ
KURKKU
SELKÄ
JALKA
NISKA
ALAPERÄ
VATSA
SIIPI

2. Millä eri tavoin lintuja voi harrastaa?

LAJINTUNNISTUS, BONGAUSKISAT,
MUUTON SEURANTA, RENGASTAMINEN,
HARRASTAJATUTKIMUS, TALVIRUOKINTA,
LINNUNPÖNTTÖJEN RAKENTAMINEN

nimeni: _____ luokka: _____

Napapiirin luontokansio

Kuka käki?

Tarvikkeet: lintukirja, lyijykynä, muistivihko tai moniste, kiikarit.

Tarkkaile lintuja maastoretkellä ja kirjaa ylös havaintosi. Kirjaa myös ylös sääolot ja pohdi miten sää ja tarkkailuajankohta vaikuttivat havaintoihisi. Voit kirjata havaintosi moniste-pohjalle tai muistivihkoon.

Havainnoitsija:

Päivämäärä ja kellonaika:

Vinkkejä havainnointipaikoiksi: Napapiirin retkeilyalueella Suoluontopolun lintutorni, Könkäänsaari ja Vaattunkivaaran luontopolku.

Havaintopaikka/reitti:

Sääolot tarkkailuhetkellä

Lämpötila:

Pilvisuus:

Tuulisuus:

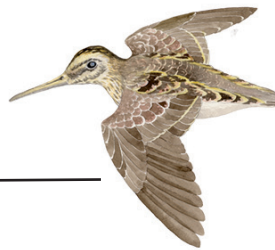
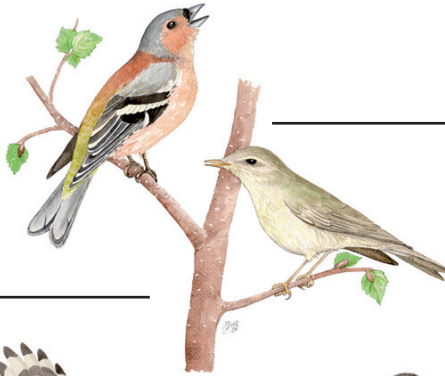
Nämä linnut näin	Nämä linnut kuulin	Muut havainnot linnuista (jäljet, höyhenet, syönnökset, jätökset, rypypaikat jne.)
1.	1.	1.
2.	2.	2.
3.	3.	3.
4.	4.	4.
5.	5.	5.
6.	6.	6.
7.	7.	7.
8.	8.	8.
9.	9.	9.
10.	10.	10.
11.	11.	11.
12.	12.	12.

nimeni: _____ luokka: _____

Napapiirin luontokansio

Metsien ja soiden lintuja

Nimeä lajit: METSO, LAULUJOUTSEN, METSÄHANHI, SUOPÖLLÖ, KANAHAUKKA, SUOKUKKO, JÄNKÄKURPPA, LIRO, KURKI, PEIPPO, KELTAVÄSTÄRÄKKI, PAJULINTU, JÄRRIFEIPPO, PUUKIIPIJÄ

nimeni: _____

luokka: _____